

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 166 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 42

Penktadienis, Spalis (October) 30, 1964, Toronto, Ontario

M E T A I XXXIII

Kitų Šalių Komunistai Ieško Aiškaus Atsakymo dėl N. Chruščiovo Atleidimo

MASKVA. — Tass iškėlė viršūn, kad TSKP pirmas sekretorius L. Brežnev ir premjeras A. Kosygin turėjo slaptą pasikalbėjimą su V. Gomulka, Lenkijos komunistų lyderiu, Bielowėz Pushcha miestelyje, netoli Lenkijos sienos. Jie apkalbėjo N. Chruščiovo atleidimo klausimą, taipgi ir tolimesnius santykius tarp abiejų šalių komunistų ir vyriausybių.

Atvyko į Maskvą Francijos komunistų delegacija, laukiama Italijos ir Austrijos komunistų delegacijų.

Iš Vengrijos praneša, kad tenai buvo diskutuojamas Chruščiovo atleidimas. Buvę paaiškinta, kad Chruščiovas buvo atleistas todėl, kad padarė klaidų ir nebegalėjo atlikti kaip reikia užduočių, kurios stovėjo priešakyje. Jis buvęs jau per senas ir nepakankamos sveikatos, kad galėtų duoti tinkamą vadovybę ir toliau.

Vengrijos komunistų vadovybė išreiškė pilną pasitikėjimą nauja Tarybų Sąjungos vadovybe ir įsitikinimą, kad ji ves toliau taikos ir sugyvenimo politiką.

Manoma, kad bus plačiau išsiaiškinta visi klausimai, kai čia atvyks daugelio komunistų.

Niekas Nepalaikė Amerikiečių Pusės

PARYŽIUS. — Čia įvyko įdomus įvykis. Tai buvo tam tikras išbandymas, kiek simpatijos turi amerikiečių nusistatymas, kad tos šalys, kurios nemoka savo duoklių taikos jėgoms išlaikyti, neturėtų balsuoti Jungtinėje Tautose.

Jungtinių Tautų Apšvietos, Mokslo ir Kultūros Organizacijoje šis klausimas buvo palieštas ant balsavimo. Už tai, kad amerikiečių siūlymas būtų priimtas, balsavo tik 1, o prieš 77. Kitaip sakant, niekas nepalaikė Jungtinių Valstijų pozicijos.

Šis klausimas gal bus iškeltas ir generalinėje asamblėjoje. Atrodo, kad ir tenai gali susilaukti panašaus likimo.

Minimų duoklių nemoka ne tik Tarybų Sąjunga, bet ir Francija ir daugelis kitų šalių. Atėmimas joms balso reikėtų sugriovimą Jungtinių Tautų.

nių partijų delegacijos dalyvauti Spalio revoliucijos paminėjime lapkričio 7 dieną.

Kiek jau galima numatyti, tai N. Chruščiovo klausimas nebuvo staigmena. Matyti buvo diskusijų ir kritikos. Chruščiovas ne vienam buvo išsireiškęs, kad jis ketina išleisti vadovybę iš savo rankų. Tai įvyko ne pagal kokį suokalbį, tikslą užgrobti galią. Visai normalus pasikeitimas vadovybėje. Tik užsieniui atrodė labai staigus.

Nauji lyderiai pakartotinai sakė, kad jie tęs seną Tarybų Sąjungos politiką. Tas sumažino baimę užsieniuose, kur buvo prisibijoma, kad Tarybų Sąjunga nepakryptų į tą pusę, kurią kiniečiai perša.

U Thant Ragina Tartis N Reikalai

Jungtinės Tautos. — Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thant sako, kad Tarybų Sąjunga, Jungtinės Valstijos, Britanija, Francija ir Kinija turėtų ateinančiais metais turėti pasitarimą dėl uždraudimo nuklinių bandymų, užstojo kelio nuklinio ginklavimosi plitimui ir nusiginklavimo.

Jis taipgi išsireiškė, kad būtų pageidautina, kad N. Chruščiovui būtų leista padaryti pareiškimą ryšium su jo atleidimu iš partijos ir vyriausybės postų.

Kinijai eksplodavus atominę bombą, dabar nebegalima ignoruoti Kiniją tariantis nusiginklavimo ir bendrai taikos išlankymo klausimais.

NEGALEJO SUSITARTI TABAKO KLAUSIMU

TILLSONBURG. — Pakrikto derybos tarp Ontario Flue Cured Tobacco Growers Marketing Tarybos ir aštuonių kompanijų, kurios perka tabaką.

Stanley Smith, tarybos pirmininkas, pranešė, kad numatytas tabako pardavimo centrų atidarymas spalio 29 dieną atidėtas neribotam laikui.

Nebuvę padaryta jokio progreso pasitarimo metu.

WASHINGTON. — Mirė H. Hoover, buvęs JAV prezidentas, sulaukęs 90 m. amžiaus.

ORLAIVIO NELAIMĖJE ŽUVO TSRS MARŠALAS

BELGRADAS. — Spalio 19, netoli nuo čionai, kalnuose, susikūlė TSRS orlaivis ir žuvo 18 žmonių, jų tarpe maršalas S. S. Biriuzovas.

Tarybų Sąjungos delegacija vyko į Jugoslaviją, kur buvo ruošiamas 20-ties metų sukakties minėjimas išsilaisvinimo iš hitlerininkų pavergimo.

Maršalas Biriuzovas 1944 metais vadovavo Tarybų Sąjungos 37-ajai armijai, kuri išlaisvino Belgradą.

SUSLOVAS LABAI SUNKIAI SERGĄS

MASKVA. — Michail Suslov, vienas iš žymiausių Tarybų Sąjungos teoretikų, kuris buvęs numatytas pirmo sekretoriaus postui, labai sunkiai sergąs.

Jis esąs ligoninėje su inkstų uždegimu. Taipgi pasirodė džiuvos atskartojimo žymės.

Nepatenkinti Susitarimu Konstitucijos Reikalai

OTTAWA. — Federalio ir provincijų premjerų susitarimas konstitucijos klausimu neranda didelio pritarimo pačių liberalų tarpe.

Daugelis laikraščių kritikuoja susitarimą, pažymėdami, kad tas susitarimas sudarys labai didelių sunkumų konstitucijos pakeitimui. O konstitucijos taisymas esąs būtinas.

Kvebeko provincijos konservatų lyderis Belcer sako, kad Kanada turi paruošti ir priimti visai naują konstituciją, vėlon North America Akto.

Atrodo, kad dar gali būti visko su tuo susitarimu konstitucijos klausimu.

APSKAIČIAVO KIEK NUKLINĖS JEGOS YRA

SYDNEY. — JAV profesorius Linus Pauling apskaičiavo, kad pasaulio jėgos turi jau 320,000,000,000 tonų TNT pajėgumo nuklinių sproginų.

Kiekvienam visos žemės akėrlui tenka 12 tonų TNT.

Jungtinėms Valstijoms Kyla Naujos Problemos

WASHINGTON. — Tuo metu, kai pasikeitė vadovybė Tarybų Sąjungoje, Britanijoje lėmėo parlamento rinkimus darbiečiai. Nauji žmonės užėmė vairą ir Londone. Ir štai, čia pribuvo jau darbietiškas Britanijos užsienio reikalų ministras, Patrick Gordon Walker. Jis tarsis su JAV lyderiais.

Darbiečiai, pirmoj vietoj, linkę palaikyti Kinijos priėmimą Jungtines Tautas. O Jungtinių Tautų susirinkimas įvyks trumpoj ateityj. Jeigu darbiečiai nepakeis savo nusistatymo, jie turėtų stovėti už Kinijos priėmimą.

Darbiečiai yra pasisakę prieš JAV persamą daugiasalę nuklinę jėgą. Kitaip sakant, jie priešingi, kad nukliniai ginklai būtų pavesti NATO kontrolei.

Baugina Kvebeką Su Komunizmu

QUEBEC. — Bona Aresnault, Kvebeko provincijos sekretorius, surado, naują ginklą prieš separatistus. Girdi, jeigu Kvebekas atsiskirtų, tai jis taptų komunistiniu.

Jis baugina, kad jau dabar komunistų esą priline visose francūzų gyvenimo srityse: radijo, televizijoje, laikraščiuose, ir net liberalų partijoje.

Jo manymu, jeigu Kvebekas atsiskirtų, tai jam tik vienas kelias liktų — ieškoti Tarybų Sąjungos pagalbos prieš 200,000,000 angliškai kalbančių amerikiečių ir kanadiečių.

Vargu jis toli nueis su tokia "raudona silke" švaistydamas. Tai senas visų reacionierių išmėgintas ginklas.

LAUKIAMA NAUJOS KOVOS PARLAMENTE

OTTAWA. — Parlamento skirtas komitetas iš 15 vėliavos klausimu turi neužilgo patiekti savo nutarimą. Kiek yra žinoma, jis negalėjo susitarti ir pasidalino 10 prieš 5. Kitaip sakant, parlamentui teks iš naujo debatuoti vėliavos klausimą.

Vienas dalykas džiuginantis: didžiūma pasisakė už distinktyvią vėliavą. Gal tas palengvins parlamentui padaryti tinkamą išvadą.

Tai du iš daugelio klausimų, kuriais Britanija ir Jungtinės Valstijos turi skirtingas pažiūras.

Vienas dalykas, kuris gali siek tiek sulaukyti darbiečius nuo savo programos vykdymo, tai tas, kad jie turi labai mažą daugumą — vos keturis atstovus. Gal jie bandys susitaikyti su esama padėtimi, nedarant didesnių pakeitimų.

Jungtinėms Valstijoms nemažą rūpestį kelia ir tas faktas, kad Kinija eksplodavo atominį įtaisą. Kaip mokslininkai teigia, tai nebuvo labai primitivus įtaisas, bet veikiausiai pranašesnis JAV bombas, kurias numetė ant Japonijos miestų. Tas reiškia, kad kiniečiai yra toli pažengę savo darbe, kas liečia atominius dalykus.

Tiesa, sakoma, kad truks keletą metų, kol Kinija taps pilna nukline jėga. Bet ką reiškia keletas metų? O tuomet JAV pozicija pasaulyje, ypač Azijoje, labai pasikeis.

Bet Jungtinės Valstijos atmetė kiniečių pasiūlymą tartis dėl nuklinių ginklų uždraudimo. JAV lyderiai net nesitarė su kitomis sąjungininkėmis tuo klausimu.

Pasaulis paskutiniu metu žymiai pasikeitė. Tos pakaitos, kurios įvyko, turės didelę įtaką politikai ir diplomatijai.

Pietinio Vietnamo Valdžia Šlubuoja

SAIGON. — Pietinio Vietnamo valdžia negali persiformuoti, kaip kad buvo žadėta žmonėms. Buvo sakyta, kad kaip galint greičiau bus sudaryta civilinė valdžia, bet niekas iš to neišeina.

Vargais negalais buvo surastas žmogus prezidentui. Juomi paskirtas Pan Kac Suu, bet jis sutiko tik su ta sąlyga, kad galės rezignuoti po kelių mėnesių.

Jis nepaskyrė civilinio premjero. Juomi tebėra generolas Kan. Ar pavyks sudaryti kokią civilinę valdžią, dar negalima pasakyti. Atrodo, kad generolai valdys kraštą ir toliau. Bendrai, atrodo, kad Pietų Vietnamo režimas pamažu silpnėja — negali kaip reikiant susitarti lyderiai.

KO POSĖDŽIAUJAMA VATIKANE

Laiškas "Tiesai" iš Romos

Šio rudens pradžioje šv. Petro bazilikoje ir vėl triūsė darbinkai. Didžiulės centrinės navos abiejuose šonuose jie ruošė talpias trijų tūkstančių vietų tribūnas. Rugsėjo 14 dieną čia buvo atidaryta Vatikano visuotinio bažnyčios susirinkimo eilinė, trečioji, sesija.

Kaip žinoma, pernai ir užpernai vykusios sesijos, nepaisant jų dalyvių pastangų, pasibaigė mažu lietumi iš didelio debesio. Susirinkimo pradžioje buvo skelbiama, kad jo dalyviams teksią iš viso apsvaistyti 70 nutarimų projektų, vėliau buvo palikti septyniolika, o galutinai pritarta vos dviem — apie liturgiją ir socialinio bendravimo priemones (t.y. spauda, radijas, televizija, kinas, teatras).

Skaitytojams gali ateiti į galvą mintis: kodėl kaip tik dabar, beveik šimtui metų pralinkus po Vatikano I susirinkimo, prireikė susaukti aukščiausius katalikų bažnyčios hierarchijos atstovus, kas gi privertė atitraukti gana ilgą laikui kardinolus ir vyskopus nuo jų "ganomųjų" ir koks šio susirinkimo pagrindinis tikslas?

Romoje į šį klausimą atsakoma vienu žodžiu — "agglornamento". Lietuviškai tai reikštų bažnyčios prisitaikymą prie šiuolaikinio pasaulio reikalavimų, kitaip tariant, jos norą atsisakyti kai kurių pasenusių ir jai trukdančių tradicijų, pažiūrų, tuo būdu siekiant sustiprinti katalikų bažnyčios padėtį pasaulyje, kuriame vis labiau auga ateistinės jėgos, plečiasi bažnyčiai abejingi sluoksniai. Tam pačiam tikslui turėtų tarnauti šiame susirinkime pirmą kartą po ilgo laiko daromas katalikų bandymas suartėti su kitų krikščioniškųjų tikėjimų atstovais — "atsiskyrusiais broliais".

Apie dvi pirmąsias sesijas, kuriose daug eksperimentuota, bet maža nuveikta, mūsų spaudoje jau buvo rašyta.

Tiek susirinkimo dalyviai, tiek suvažiavę į Romą žurnalistai gerokai nustebo, sužinoję, kad šį kartą bus svarstomi jau ne likusių penkiolikos, bet tik trylikos nutarimų projek-

tai. Pasirodo, du projektai buvo įterpti į kitus nutarimus.

Visus šiai sesijai pateiktus svarstyti projektus galima suskirstyti į tris grupes. Pirmoji — tie, dėl kurių diskusijos jau ir anksčiau vyko: apie bažnyčią, apie vyskopus; apie krikščioniškųjų bažnyčių artėjimą ir pan. Antroje grupėje — pirmą kartą svarstomų nutarimų projektai, pavyzdžiui, apie bažnyčios veiklą ir jos padėtį šiuolaikiniame pasaulyje (svaistant šį projektą, bus kalbama apie bažnyčios santykius su valstybe, su kultūra, apie bažnyčios pažūrą į rasizmo problemą ir t. t.). Likusieji, trečios grupės projektai (jų iš viso septyni), gali būti labai greitai patvirtinti, nes manoma, kad juos pavyks nubalsuoti be ilgesnių diskusijų.

Ankstesnėse sesijose susirinkimo vadovams didžiausią susirūpinimą keldavo balsavimų rezultatai. Nuomonės dažnai griežtai skirdavosi, už daugumą projektų nebūdavo surenkama būtina reikalingų dviejų trečdalių balsų, ir tekdamo projektus grąžinti specialioms komisijoms pataisyti. Šį kartą komisijos, atsižvelgusios į susirinkimo dalyvių pastabas, per devynius mėnesius tarp antros ir trečios sesijų įtemptai dirbo ir pateikė labiau priimtinius projektus. Todėl dabar balsuojant nuomonės labiau sutampa, o, vadinas, sugebama sklandžiau dirbti.

Darbo ritmo pagreitėjimas paaiškinamas ir tuo, kad susirinkusieji šv. Petro bazilikoje jau gerokai pavargę nuo posėdžiavimo. Dalis jų iš viso neatvyko į šią sesiją, ir todėl tribūnose nemaža tuščių vietų. Ant ra vertus, susirinkimo vadovai, norėdami išvengti dar vienos galimos sesijos ateinančiais metais, prasidedant pastarajai, ragino sparčiau dirbti.

Vienas centrinių šioje sesijoje svarstomų klausimų — apie popiežiaus santykius su vyskupais. Jį svarstant, ir vėl išryškėjo nuolatiniai nesutarimai tarp vadinamųjų "tradicionalistų", nenorinčių jokių perrašymų bažnyčios gyvenime, ir "atnaujintojų", reikalaujančių reformų. Jos, girdi, įgalinsian-

čios bažnyčią geriau prisitaikyti prie šiuolaikinio pasaulio.

Kas gi dabar nutarta? Ogi štai kas: vyskupai laikomi apaštalų įpėdiniais. Kadangi apaštalai buvę, atseit, susivieniję kolegijoje, tai jos įpėdiniai turint būti vyskupų kolegija, kuri kartu su popiežiumi — šv. Petro įpėdiniu — sudaro aukščiausią katalikų bažnyčios valdžią. Tebūnie taip, nors niekas negali pasakyti, kada apaštalai veikė išvien, nebent tada, kai, anot padavimo, suimant Kristų sode, jie kolegialiai... pabėgo.

Šiaip ar taip, sudarius vyskupų kolegiją, monarchistinėje katalikų bažnyčios struktūroje niekas nepasikeis. Popiežius ir toliau lieka absoliučiu suverenu, o vyskupų kolegija, kaip pabrėžiama nutarime, be jo neturi reikiamo autoriteto. Romos popiežius, kaip ir iki šiol, turi pilnutinę aukščiausią ir universalią valdžią bažnyčioje ir gali ją bet kuriuo metu laisvai panaudoti. Vadinas, jam nebūtina atsiklausti vyskupų kolegijos ar pasaulio vyskupų tarybos nuomonės, dar mažiau jis įpareigotas atsižvelgti į jų patarimus.

Katalikų bažnyčiai vis labiau stinga dvasininkų. Mūsų laikais ne tiek jau daug norinčių užsilikti sutaną. Todėl praėjusioje sesijoje buvo namazi kalbama apie diakonų, t. y. kunigų pagalbininkų, reikalingumą. Diakonai neturėtų teisės laikyti mišias ir klausyti išpažinčių, bet užtat galėtų eiti kitas kunigų pareigas — krikščionis, sakyti pamokslus, dalyti komunią ir pan. Šioje sesijoje pagaliau nuspręsta, kad popiežiui sutikus, atskirų kraštų vyskupų konferencijos gali įvesti diakonatą, tačiau, jeigu pernai buvo tikimasi, kad celibatas nevaržys visų diakonų, tai dabar galutinai nustatyta: vyresnio amžiaus vedę vyrai galės tapti diakonais, bet jauniems žmonėms, norintiems jais būti, nebus leidžiama kurti šeimas. Mat, bijomasi, kad daugelis klierikų atsisakys jų laukiančios kunigystės ir pasirinks diakono kelią.

Atidarydamas šio visuotinio bažnyčios kursą. Bažnyčia, sašesija, popiežius Jonas XXIII kalbėjo, kad reikia nupolifinti bažnyčios kursą. Bažnyčio, sakė jis, turi sukcentruoti savo dėmesį į grynai ganytojišką veiklą.

Kai kurie susirinkimo dalyviai, atrodo, pamiršo šiuos popiežiaus žodžius. Antai, svarstant pareiškimą dėl sąžinės laisvės, kardinolas Rufinis iš Sicilijos pareikalavo, kad teisės, kurias katalikybė turi kečiuose kraštuose, būtų be jokių išlygų pripažintos. Vadinas, tokiu atveju valstybės aparatas turėtų būti pajungtas kitų, net ir krikščioniškų, religijų slopinimui. Kaip ir galima buvo laukti, vienas atkakliausių "tradicionalistų", "šventojo ofieiumo" (inkvizicijos centrinės įstaigos) sekretorius kardė-

Vilkaviškio siuvimo fabriko kieme darbininkų džiaugsmui įrengtas plaukymo baseinas. Nuotraukoje matome jauną darbininkę Teresę Gerdauskienę, besirengiančią nerti į gaivinantį baseino vandenį.

nolas Otavianis pasmerkė pareiškimo projektą, nes jame buvo taip pat paminėta ateistų laisvė netikėti. Ne mažiau už pastarąjį smarkavo ir Vienos kardinolas Kionigas, Acheno (Vakarų Vokietija) vyskupas

Polšneideris. Šie dvasininkai ir jų bendraminčiai sąžinės laisvę supranta gana savotiškai. Jiem šita "laisvė" visų pirma reiškia priverstinį žmogaus auklėjimą religingu. (Pabaiga ant 8 pusl.)

Nuo lapkričio 1 d. iki gruodžio 31 d. vedamas

Liaudies Balso Vajus

**GAVIMUI BENT 75 NAUJŲ SKAITYTOJŲ
ATNAUJINIMUI VISŲ ESAMŲ PRENUMERATŲ
SUKĖLIMUI \$3,500 AUKŲ SAVAITRAŠCIO PARAMAI**

Vajui uždaviniai dideli. Juos nusako dabartinė Liaudies Balso padėtis ir jų išpildymas yra būtinas reikalas dėl savaitraščio išlaikymo.

Kad vajas eitų planingai, tai K.L.L.D. Rajonams siūlomos kvotos:

Pirmam rajonui, su Montrealu priešakyje, gauti 20 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$800 aukų.

Antram rajonui, su Torontu priešakyje, gauti 30 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$1,700 aukų.

Trečiam rajonui, su Winnipegu priešakyje, gauti 5 naujas prenumeratas, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$350 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyje, gauti 5 naujas prenumeratas, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$175 aukų.

Likusią dalį užsimotos bendros kvotos, dedame viltis, kad padės išpildyti nuoširdieji Liaudies Balso draugai ir draugės gyvenantieji Jungtinėse Valstijose, Škotijoje, Anglijoje ir kitur.

Pavyzdgingiausiai išpildžiusio savo kvotą rajono vardas bus atžymėtas ant Istorinės Liaudies Balso Trofėjos, kuri nuo praėito vajaus randasi pavyzdgingiausiai pasirodžiusio vajuje pirmo rajono globoje.

Vajininkų ar jų grupių lenktynės bus rekorduojamos punktais, sekant: už naują metinę prenumeratą 10 punktų, už atnaujintą 4 punktai ir už kiekvieną dolerį surinktų aukų po 2 punktus.

Pirmiesiems penkiems vajininkams ar jų grupėms skiriamos dovanos: pirma — \$25; antra — \$20; trečia — \$15; ketvirta — \$10; penkta — \$5.

Gautus vajaus darbo rezultatus prašome tuojau prisiųsti. Ir spalio mėnesį gauti vajaus veiklos rezultatai bus kredituojami vajaus sąskaiton, o vajininkams už tą bus skiriami punktai.

Primename, kad kaip naujos, taip ir atnaujintos prenumeratos kaina Kanadoje, Škotijoje ir Anglijoje po \$4.00 metams. Jungtinėse Valstijose, Tarybų Lietuvoje ir visur kitur \$4.50 metams. Pusmetinė prenumerata — pusė metinės kainos.

Visus Liaudies Balso vajininkus, rėmėjus, pažangias organizacijas ir visus skaitytojus labai prašome kuo ryžtingiau pasidarbuoti ir kiek galint gausiau paremti savaitraštį, minint jo gyvavimo 32 metų sukaktį.

Liaudies Balso Administracija
160 Claremont St.
Toronto 3, Ont., Canada

Mirus

Antanui Grinevičiui, jo žmonai ir vaikams šioje liūdnoje valandoje reikiame giliausią užuojautą.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Mirus

Anai Plaušinienei (Rytų Vokietijoje), jos sesutei, Elzei Laurusevičienei, torontietei, reikiame giliausią užuojautą jos liūdnoje valandoje.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Saskatch Ross Tatchale, kad je skirtų nuo katchewanc pagalvoti prie Jungtin

Tuo tarpu beko provi nistras, pa rimas yra igyvendinat kritikavo s

Atrodo, l trijų klevo

Pranešir gia, kad s komitetas, rinkti vėli 5 pasisakė vėliavą iš t tumas nuo vėliavos ta ri mėlynus apačioj ir (jero vėliav šonų.

Visų par kę už Jac konservatų kurie vis t ką vėliavą

Toronte jau sutin naudoti tabletas.

Apsilai gerials Dėl pl

"Liau šleldžiam

Dieni Tris Du k Sava: DVIF Mėne LAS IR (

Laik Priin kame per nadiškais Taip virš vard Meti — \$4.00; — \$2.00 \$3.00; "T

Pren mėnesį ši

Užsa Liaudies

Iš Kanados Gyvenimo

Saskatchewanos premjeras Ross Thatcher pareiškė Montreale, kad jeigu Kvebekas atskirtų nuo Kanados, tai Saskatchewanos provincija turėtų pagalvoti apie prisijungimą prie Jungtinių Valstijų.

Tuo tarpu Edic Kierans, Kvebeko provincijos finansų ministras, pareiškė, kad atsiskyrimas yra nepraktiškas ir neigvendinamas. Jis smarkiai kritikavo separatistus.

Atrūdo, kad vistiek turėsime trijų klevo lapų vėliavą.

Pranešimas iš Ottawos teigia, kad specialus parlamento komitetas, kuriam pavesta parinkti vėliavą, 9 balsais prieš 5 pasisakė už A. Y. Jacksono vėliavą iš trijų klevo lapų. Skirtumas nuo premjero Pearsono vėliavos tas, kad jo vėliava turi mėlynus pakraščius viršų ir apačioj ir dantuotus, kai premjero vėliavos mėlyni kraštai iš šonų.

Visų partijų atstovai pasisakė už Jacksono, išskyrus 5 konservatų partijos atstovus, kurie vis tebesispiria už britišką vėliavą.

Toronte ir katalikų lyderiai jau sutinka leisti moterims naudoti gimdymo kontrolės tabletes. Bet jie norėtų, kad

moterys naudotų tas tabletes tik per 18 mėnesių po gimdymo. Tai yra, kad vaikai nebūtų tokie dažni.

Bet kas gali sukontroliuoti tokius dalykus? Turtingosios šeimos, protestonų ar katalikų, seniai naudojasi priemonėmis, kad išvengus didelių šeimų.

Kvebeko provincijos premjeras Lesage sako, kad Kvebeko General Investment Korporacija planuoja statyti Kvebeko provincijoj plieno įmonę, kurios pastatymas atsisis \$225,000,000.

Statyba būsianti pradėta už kelių mėnesių ir truksianti tris ar keturis metus.

Taipgi chemijos kompanija Dow statysianti naują įmonę prie Fort Williamo. Pastatymas atsisisias \$8,000,000.

Tikėsit ar ne, bet yra Kanadoje žmonių, kurie mano, kad laikas pradėti lavinti jaunimą, kaip gyventi nedirbant.

Toronte net du viduriniųjų mokyklų principalai išsireiškė, kad reikia pradėti galvoti apie auklėjimą jaunimo, kaip gyventi nedirbant.

Tal vis automacijos atgarsiai.

William DeLaughlin, Castle Frank High School Toronte principalas, Ontarijos viešųjų mokyklų tarybų narių asociacijos konvencijoj pranašavo, kad su 1970 metais mokyklas pradės lankyti 3 metų amžiaus vaikai.

Mokyklos būsiančios be langų, be durų, gerai ventiliuojamos, aprūpintos elektroninėmis priemonėmis ir t. t.

Kanadietis

Gal Padės Firmoms Vystyti Gaminius

OTTAWA. — Federalė vyriausybė galvojanti apie finansinę paramą firmoms, kurios pasizadės išvystyti naujus gaminius ar senus patobulinti.

Industrijos ministras Drury sakė, kad Kanada yra atsilikusi nuo kitų šalių šioje srityje.

Nekurie industrialistai norėtų gauti finansinę paramą pavidale taksų sumažinimo. Girdi, tuomet kanadiečiai galėtų geriau konkuruoti su kitų šalių prekėmis ir galėtų daugiau parduoti užsienyje.

Sudburio Žinios

Emilės ir Bruno Worryshų sūnus Edvardas spalio 10 dieną surengė St. Casimere salėj savo tėveliams didelę partiją atžymėjimui jų 25 metų žybinčių sukaktuvių. Svečių buvo iš Montrealo, Palmyrio, iš Delhi apylinkės, kaip Trečiokienė su Kukeniene, O. C. Mateliai, J. J. Rudokai, M. Bartuliai. Buvo vietinių, visokių tautybių.

Jubiliejančiai buvo apdovanoti gražiomis dovanomis. Buvo atsiųstų iš Windsoro dovanų, linkėjimų ilgiausių metų, laiškais ir telegramomis.

J. B.

Širdinga padėka

Norime pareikšti viešai širdingiausias ačiū visiems, kurie dalyvavo mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo paminėjime, taip pat ir už dovanas ir gerus linkėjimus, visiems, kurie atvyko iš taip toli, ir tiems, kurie negalėjo dalyvauti, bet atsiuntė sveikinimus ir dovanas.

Jūsų išreikštas draugiškumas, linkėjimai ir dovanos pasiliks mūsų atmintyje, kol gyvensim. Dar kartą širdingai ačiū visiems.

E. B. Worrysh

Atvirai Kalbant

Ontarijos parlamento nariui nori pasikelti algas dvigubai — vietoje \$5,000 į metus gauti \$10,000, plus \$2,000 dėl išlaidų.

Ką jie pasakytų, jeigu tarantautojai ir darbininkai pareikalautų pakelti jų algas dvigubai?

Sicilijoj gydytojai sugražino penkiems broliukams, nuo 4 iki 15 metų amžiaus regėjimą. Jie

Toronto televizijos ir radio įžymybės: Betty Kennedy, Fred Davis, Gordon Sinclair ir Pierre Berton.

nematė nuo pat gimimo dienos. Vargu popiežius pavadins tai stebūklu.

Toronto kriminalių bylų advokatas Harry R. Rose paliko \$220,792, bet žmonai paskyrė tik \$65.00 į savaitę, kol ji gyvens.

Kadangi jis miręs, tai jai bus neįmanoma pasiskųsti, kad iš tos sumos sunku išsiversti.

Saskatchewanos provincijos premjeras Thatcher sako, kad

jei Kvebekas atsiskirs, tai Saskatchewaną prisidės prie JAV. Lyg tai Kvebekui būtų koks skirtumas, jeigu jis atsiskirtų.

Dar Viena Nauja Respublika

LUSAKA. — Dar viena tauta Afrikoje tapo nepriklausoma. Tai Šiaurinė Rodezija, kuri nuo dabar bus žinoma Zambija vardu.

Zambijoj gyvena 3,600,000 gyventojų. Iki šiol ji buvo Anglijos kolonija.

Dovanos Giminių Tarybų Sąjungoje!

UKRAINSKA KNYHA

Priima užsakymus dėl tarybinių aukštos kokybės prekių. Šios "Podarok" dovanos gali būti užsakytos už Kanados pinigų Kanadoj gyvenančių dėl pristatymo Tarybų Sąjungoje.

Dovanos pristatomos per 4-7 savaites po priėmimo užsakymo, be jokių mokesčių gavėjams.

Kainos prieinamos. Štai keletas pavyzdžių (čia neįskaitoma mažas patarnavimo mokestis):

Autom. Moskvich	\$1,757.90	Laivelio motoras	\$132.13
Motorciklas	198.20	Refridžeratorius	138.75
Motorskuteris	211.42	Skalbiamoji mašina	89.71
Vyr. Dviratis	39.64	Siuvamoji mašina	38.31
Moter. Dviratis	40.95	Dulkių siurblys	37.00
Berniukų Dviratis	30.53	Televizorius	194.23
Mergaičių Dviratis	31.18	Patefonas	117.01
Vaikų Dviratis	12.56	Bayan akordianas	128.11

ir daugelis kitų, kaip elektriniai namų apyvokos daiktai, radijo imtuvai, juosteliniai rekorderiai, pianinai, foto kameros, prožektoriai, rankiniai laikrodėliai, binokliai, medžiagos, staltiesės, lovų uždangalai, divonai, rankšluosčiai, parfumerija.

Priešul prie to, Ukrainiska Knyha tęsia reguliarią patarnavimą.

Mes siunčiame prekes, pirktas siuntėju, visas išlaidas sumokėjus Kanadoje; taipgi apmokėtus maisto siuntinius, sudarytus iš kanadiškų ar daniškų produktų.

Mes parduodame visokius dalykus dėl dovanų siuntinių.

Dėl tolimesnių informacijų kreipkitės:

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto 4, Ontario

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinėn Europon kelionių ekspertų. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATURA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokestį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų dėl 1965 metų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$4.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00.

Prenumeratos turi būti užsisakytos ne vėliau kaip spalio mėnesį šiais metais, kad gavus nuo sausio 1 d. 1965 m.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Clarendon St., Toronto 3, Ont. Canada.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

PATYS KALTI UŽ TAI

Vakarų lyderiai, ypač Jungtinių Valstijų, labai susirūpinę dėl Kinijos atominių bandymų. Jau norėtų prikalbėti Kiniją pasirašyti sutartį, kuri buvo sudaryta Maskvoje ir užgirta 104 valstybių. Jie išsigandę atominio ginklavimosi plitimo. Bet už tai jie patys kalti.

Kai buvo tariamasi dėl nuklinių bandymų nutraukimo, Jungtinės Valstijos atsisakė nutraukti visus nuklinius bandymus. Jos ir dabar tebedaro nuklinius bandymus, nors tik po žemėmis. Franciją, viena iš nuklinių jėgų, visai atsisakė pasirašyti sutartį dėl nuklinių bandymų nutraukimo. Tas labai nuvertino nuklinių bandymų sutartį. Tas paliko atviras rankas visoms valstybėms, kurios nori įsigyti nuklinius ginklus. Tiesa, nutraukimas bandymų (išskyrus požeminius) pašalina radiacijos pavojų ir tai buvo labai didelis dalykas, bet jis paliko atviras duris nukliniam ginklavimuisi.

Kinija siūlo sušaukti viso pasaulio tautų konferenciją tikslu nutarti panaikinti visus nuklinius ginklus. Tarybų Sąjunga taip pat ne kartą yra siūlusi panaikinti nuklinius ginklus. Bet Jungtinės Valstijos atsisako remti šį siūlymą. Jos tik nori, kad Kinija nedarytų bandymų.

Jungtinėms Valstijoms, kurios yra toli nuėjusios nuklinio ginklavimosi srityje, tiesiog gėda tęsti bandymus, kad ir po žemėmis. Tai akstinas kitoms šalims ginkluotis. Prie to, jų siūlymas nuklinių ginklų NATO jėgoms taip pat veda prie to paties.

Padėčiai esant, kaip dabar, nebus nuostabu, jei ir kitos šalys pasigamins nuklinius ginklus. O tuomet bus dar sunkiau. Bus dar sunkiau susikalbėti dėl nuklinio nusiginklavimo.

Tuo tarpu visiems juk aišku, kad nuklinis karas neįmanomas, nebent jau būtų netekta proto. Juk tai būtų žmonijos sunaikinimas. Tad ar ne geriau būtų dabar visai išsižadėti nuklinių ginklų? Nuklinė jėga galėtų būti plačiau panaudota taikiems reikalams, žmonijos būvio pagerinimui, kosmoso tyrinėjimams.

NEBUS UZMIRŠTAS

Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Centro Komiteto plenumas (Centro Komitete yra apie 300 narių) atleido N. Chruščiovą iš pirmojo sekretoriaus posto. TSRS Aukščiausios Tarybos prezidiumas atleido jį iš premjero vietos. Abiejų pranešimuose sakoma, kad jis buvo atleistas jam pačiam prašant dėl senyvo amžiaus ir veikatos sušlubavimo. Nežiūrint to, visame pasaulyje buvo pareikštos nuomonės, neliskiriant nei komunistų partijų lyderių, kad prie to buvo ir daugiau priežasčių.

Pasitinkant kosmonautus, naujas premjeras išsireiškė, kad Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos titaniška jėga, betarpiškai kelianti aspiraciją siekti kas naujo ir pažangaus, drąsiai šluoja į šalį ir tuos, kurie trukdo pažangai. Tai, matyti, buvo taikoma ir N. Chruščiovui. Francijos komunistai tiesioginiai reikalauja duoti paaiškinimą, kodėl jis buvo atleistas. Panašiai užsimena ir daugelis kitų komunistinių partijų.

Galimas dalykas, kad atsirado nesutarimų tarp N. Chruščiovo ir kitų TSRS komunistų ir vyriausybės lyderių. Kai kas mano, kad Chruščiovas buvęs ne lankstus Kinijos klausimu. Jo atsistatydinimas ar atleidimas, galimas dalykas, sudarys galimybes pagerinti santykius su Kinija.

Kaip ten nebūtų, N. Chruščiovas palieka gerą atmintį. Kol kas, dar nei vienas Tarybų Sąjungos lyderis nedavė Tarybų Sąjungai tiek draugų užsienyje, kiek Chruščiovas. Jis atliko didelį darbą liberalizavime komunistinių partijų visame pasaulyje. Tas tur būt atsako į tai, kodėl veik visos partijos susirūpinę dėl jo atleidimo. Nesidžiaugia ir tie Vakarų valstybių žmonės, kurie nuširdžiai trokšta abiejų pasaulių taikaus sugyvenimo. Chruščiovo gadynė buvo taikos, laisvių plitimo ir sugyvenimo gadynė.

Reikia tikėtis, kad nauji lyderiai taip pat ves tokią politiką. Jei N. Chruščiovas kur nors klydo, nukrypo, jie galės pataisyti. Tai bus, be abejonės, geriau ir Tarybų Sąjungai ir visam pasauliui. To linki jiems visi taikos troškėjai po visą pasaulį.

Sios dvi merguželės — tai Kapsuko rajono Sasnavos vidurinės mokyklos abiturientės Danutė Antanaitytė ir Vida Ročkutė. Prieš atsisveikindamos su gimtąja mokykla, jos nešė gėlių puokštes savo brangiems mokytojams.

Prisimenant Dviejų Datų Istoriją

Retai istorijoje būna tokių nepajudino apginti Lietuvai atsitikimų, kai smurtu ir jėgų persvara atplėsiama sostinė ir kai tokį aktą juridiškai pripažįsta bei sankcionuoja didžiosios valstybės.

Mūsų tautos istorijoje tatau įvyko, ir mes, senoji karta, gerai atsimename.

Kaip Lietuvos sostinės Vilniaus bei atplėšto didelio mūsų ploto, taip ir to, kad tuometinė oficiali tarptautinė institucija (Ambasadorių taryba) patvirtino minimą aktą, lietuvių tauta niekuomet nepripažino jo ir tuometiniai sužalotos Lietuvos gyvenimo tvarkytojai. Tatau natūralu ir suprantama.

Nenatūralu ir nesuprantama buvo kas kita.

Kokiais, būtent, sumetimais per 20 metų Lietuvos valdovai rėmėsi tais veiksniais, kurie ramia sąžine sankcionavo istorinio masto prieš Lietuvą padarytą nusikaltimą, tolygų viešam pasityčiojimui iš tautos?

Tuometinis Lietuvos pietų kaimynas per kalbamą dvidešimtmetį ne kartą ir ne du žvangino ginklais, pasirošęs praryti ir likusią Lietuvos teritoriją. Tais atvejais Lietuvos gyvenimo vairuotojai visada kreipdavosi į Vakarų didžiųjų valstybių vyriausybes, maldaudami nepalikti Lietuvos vienos akis į akį prieš galingesnę pietų kaimyną. Į tokius pagalbos šauksmus visada būdavo vienos dainos atsakoma: darykit ką norit, čia jūsų reikalas, mes niekuo dėti.

Ir taip Vakarų didžiosios valstybės, savo atstovų paraisais ir antspaudais sankcionavusios Vilniaus užgrobito smurtą, per 20 metų nė piršto

nepajudino apginti Lietuvai nuo nuolatinių likusios dalies okupavimo pavojų.

Tad kodėl pilsudskininkai neužpuolė Lietuvos? Tai ne todėl, kad būtų labai skaitomasi su Lietuvos ginkluotomis pajėgomis (santykis buvo 2,5:30 Lietuvos nenaudai) ir ne todėl, kad Vakarai būtų neleidę to padaryti. Pietų kaimyno nuolat galandami prieš Lietuvą ginklai atširdavo ir rūdydavo dėl to, kad Lietuva turėjo didįjį Rytų kaimyną, kuris visada pripažino jos teises į Vilnių, kuris ją gynė nuo Lenkijos ponų agresijos ir kurio dėka Vilnius grįžo lietuvių tautai.

Buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras D. Zaunius rašė: "Savo politikoje Lietuvos atžvilgiu Rusija laikosi dėsno, kad ji pati, pripažinusi Lietuvos suverenumą, suinteresuota Lietuvos buvimu, ir kad tas, kas kėsinaisi naikinti Lietuvą, tuo pat užgauna ir Rusijos interesus, vadinasi, turi skaitytis su šiokiu ar tokiu jos reagavimu. Lietuvos suverenumo pripažinimas iš Rusijos pusės ir Sovietų Rusijos nuosekliai pravesta savo užsienio politikoje Lietuvos atžvilgiu linija neleidžia lenkams vesti Lietuvos atžvilgiu vadinamosios laisvųjų rąnkų politikos".

Lygiai prieš 45 metus (1919 m.) Tarybų Sąjungos vyriausybė pasiūlė buržuazinei Lietuvai pradėti derybas taikos sutarčiai sudaryti.

Sužinojusi apie tai, Anglijos vyriausybė pranešė Lietuvos vyriausybei, kad tokiu atveju Lietuvai ji ginklų nepristatys. Lygiagrečiai Prancūzijos ir Anglijos vyriausybės rėmė ir globojo Lietuvoje siautėjan-

čias bermontininkų gaujas, neleidamos jų galutinai sutriuškinti.

1920 metais liepos 12 dieną Maskvoje Lietuvos ir Tarybų Rusijos vyriausybės pasirašė taikos sutartį, pripažįstančią Lietuvai Vilnių.

1921 metais Rygoje pasirašytoje Lenkijos - Tarybų Rusijos taikos sutartyje pastaroji įrašė punktą, kad Vilniaus (anuomet jį jau valdė Pilsudskio statytinis Želigovskis) klausimas laikomas neišspręstu.

1923 metais, kai Ambasadorių Taryba (Anglijos, Prancūzijos, Japonijos ir Italijos ambasadoriai) ruošėsi Lenkijai pripažinti Vilnių oficialiai, viena vienintelė valstybė — Tarybų Rusija — užprotstavė vienašališką, jokiais juridiskais dėsniais nepagrįstą aktą.

1926 metais rugsėjo 28 dieną Maskvoje tarp Lietuvos ir Tarybų Sąjungos vyriausybės pasirašyta nepuolimo sutartis, kurioje aiškiai pažymėta, kad ir toliau galioja 1920 metų liepos 12 d. sutartis, pripažįstanti Vilnių Lietuvos sostine.

1927 metų rudenį, Pilsudskiui pradėjus žvanginti ginklais prieš Lietuvą, Tarybų Sąjungos vyriausybė specialia nota Lenkijos vyriausybei rimtai patarė nusiraminti.

1931 metų gegužės 6 dieną Lietuvos ir Tarybų Sąjungos atstovai pasirašė protokolą, kuriuo 1926 metų nepuolimo sutartis buvo pratęsta tolesniems penkeriems metams, tuo pačiu primenant Lietuvos pietų kaimynui, kad jis sėdėtų ramiai.

1938 metų kovo viduryje, garsaus ultimatumo dienomis, virš Lietuvos pakibo mirtinas pavojus. Tuo kritišku momentu nei Anglija, nei Prancūzija, nei tolimoji Amerika dėl Lietuvos likimo netgi burnos neatvėrė.

Ir vėl, kaip ir anksčiau būdavo, lemiama žodį tarė Tarybų Sąjungos vyriausybė, sudraudama agresorius. O kruviniems žingsniams prie pasienio jau buvo sutrauktos pagrindinės Lenkijos kariuomenės jėgos. Reikėjo tik Tarybų Sąjungai pasekti Anglijos, Prancūzijos ar Amerikos pavyzdžiu, ir Lietuva būtų buvusi nusiubta. Bet Tarybų Sąjunga stoji ginti Lietuvos.

1939 metų spalio 10 dieną Maskvoje pasirašyta sutartimi Vilnius Lietuvai atiteko jau ne de jure, bet de facto.

Nuo tos lietuvių tautos istorijoje šviesios dienos praėjo 25-eri metai.

Ką visa tai reiškia?

Pirmoji data — 1920 m. spalio 9 d. — reiškė lietuvių kaip tautos likvidavimo grėsmę. Šiandien sunku įsivaizduoti, koks likimas būtų ištikęs mūsų tautą, jei tuo metu Lietuvos pietų kaimynas būtų turėjęs laisvas rankas, jei Tarybų šalis nebūtų saugojusi Lietuvos.

Antroji data — 1939 m. spa-

(Pabaiga ant 5 pusl.)

Pasta

Chruščiovo patarimo atsisakymas dar vis plačiai diskutuojamas.

Apie jį diskutuojama atrodo, vyriausybė daug nuveikė dėl taikos ir taikos.

Chruščiovui taikiant, taikos sen plačiai paplito, paskilo kaip tos polinai, kartu su Tarybų Sąjunga.

Tai jo atsiekinas, čia apie kitus jo darbus.

Rodos, buvo garbą už tą atidumą.

Po tų didžiųjų įvykių prieš porą metų, kaip ir po 1945 m., tyli, eina su Tarybų Sąjunga.

Tarybų Sąjungoje nija tyli ir klausymai padarė jos atidumą.

Vaizdai rinkimams.

Tačiau gyvenimas stodamas kelti sąžiną.

Labiausia visus Jungtines Valstijas Kinija. O susitarimai reikalauja bet dabar, Kinija minę bombą, paminis. Ilgai Kinijos bebuvus galima.

Kaip dabar atsitiktinai nesiskundus gerinti.

Gal tai dėl rinkimų, bet man atrodo, Jungtinių Valstijų bandys tęsti seną.

Tačiau Vašingone dar šiek tiek pareiškė sutikimą, tarybų ar Vašingone.

Kinija yra reikalingo masto valdymas.

Geral, kad kalbėtis. Pasitarimai.

Bet atrodo, kaip įvyks pasaulinio tarimas, turės įvykti mažesni pasitarimai.

Neperžengus pabūvus galima už Netgi eleveitoriu negalima pasiekti aukšto, nepravažinti.

Talgi, ir čia reikėtų geros valios.

Mūsų vyriausybė, kaip ir tas ne tik susibūrus net apie 40 milijonų perviršaus.

Bedarbių esą pernal tuo metu.

Tai gerai. Tik rai susikibę visų pačių klausimai.

Kada gi bus geras.

Kai kas spėja.

Pastabos

Chruščiovo pašalinimas, ar jo atšaukimas iš vadovybės, dar vis plačiai diskutuojamas.

Apie jį diskutuojama, kaip atrodo, vyriausiai todėl, kad jis daug nuveikė, daug atsiekė dėl taikos ir taikaus sambūvio.

Chruščiovui ta kryptimi veikiant, taikos sentimentas labai plačiai paplito, prigijo. O jis iškilo kaip tos politikos čempionas, kartu su Tarybų Sąjunga.

Tai jo atsekimas, nekalbant čia apie kitus jo nuopelnus.

Rodos, buvo galima jam pagarbą už tą atiduoti.

Po tų didžiųjų įvykių, kurie įvyko prieš porą savaitių, dabar, kaip ir po žemės drebėjimo, tylu, eina susitvarkymas.

Anglijoje nauja vyriausybė, Tarybų Sąjungoje taip pat; Kinija tyli ir klausosi, kokį įspūdį padarė jos atominės bombos išbandymas. Vašingtonas laukia rinkimų.

Tačiau gyvenimas eina, nenuostodamas kelti savo reikalą.

Labiausia visus domina, kaip Jungtinės Valstijos susitars su Kinija. O susitarti reikia.

Tas reikalas buvo ir seniau, bet dabar, Kinijai įsigijus atominę bombą, pasidaro aštresnis. Ilgai Kinijos ignoruoti nebūna galima.

Kaip dabar atrodo, tai Vašingtonas nesiskubina santykius gerinti.

Gal tai dėl rinkimų sentimentų, bet man atrodo, kad ir po rinkimų, Jungtinės Valstijos bandys tęsti seną politiką.

Tačiau Vašingtonas jau padarė šiek tiek pažangos. Jis išreiškė sutikimą tartis su Kinija Genevos ar Varšuvos pasitarimuose.

Kinija yra reikalavusi pasaulinio masto valstybių pasitarimo.

Gerai, kad kalbama apie pasitarimus. Pasitarimai reikalingi.

Bet atrodo, kad pirma, negu įvyks pasaulinio masto pasitarimas, turės įvykti bent keli mažesni pasitarimai.

Neperžengus pirmojo laipto, nebus galima užkopti į viršų. Netgi eleveitorium važiuojant, negalima pasiekti viršutinio aukšto, nepravažiavus pirmojo.

Taigi, ir čia reikia iš abiejų pusių geros valios.

Mūsų vyriausybės atstovai raportuoja, kad šiemet biudžetas ne tik susibalansuos, bet turės net apie 400 milijonų dolerių perviršius.

Bedarbių esą mažiau, negu pernai tuo metu.

Tai gerai. Tik mūsų politikieriai susikibę vis dar pešasi tais pačiais klausimais.

Kada gi bus galas? Kai kas spėja, kad parla-

Lazdijų rajono Jono Biliūno vardo kultūros namuose niekada nestinga jaunimo. Po darbo vaikinai, merginos, o ir senimas renkasi čia sulošti šachmatais, pagroti akordeonu, pašokti, gi knygų mylėtojams visuomet yra naujų knygų. Nuotraukoje matote keletą jaunų kolūkiečių prie savųjų kultūros namų.

Ką Kiti Rašo

Savaitė, kupina įvykių

Praėjusis savaitgalis buvo kupinas įvykių. N. Chruščiovas pasitraukė iš Tarybų Sąjungos premjero posto ir iš TS KP pirmojo sekretoriaus posto.

Man atrodo, tai nebuvo taktiškas mostas. Galėjo jis pasitraukti pirmiau iš vieno posto, o vėliau — iš kito.

Dalykai, kodėl taip buvo padaryta, paaiškės vėliau.

N. Chruščiovas, turį pasakyti, buvo vienas veikliausių, vienas liaudiškiausių tarybinių vadovų.

— R. Mizara

Prezidentas aiškino

Prezidentas Johnsonas kalboje per televiziją ir radiją reiškė pasitenkinimą, kad pradžia santykiavimo su nauja Tarybų Sąjungos vyriausybe gera, o tai reiškia taikai užtikrinimą.

Taikus sambūvis bus tęsiamas, santykiai su Vakarais gerinami, sako L. Brežnevas, TSRS Komunistų partijos sekretorius.

Įbauginti "komunizmo pavojum" stato klausimus: Ar dabartinė TSRS vyriausybė laikysis, ir ar tikrai ji nori taikaus sambūvio?

Tas priklauso ne vien nuo TSRS. Naujai susidarę sąlygos dažnai pakreipia valdžių nuostatumus, paveikia į juos. Pavyzdžiui, jei sen. Goldwateris laimėtų rinkimus, TSRS santykiai su JAV blogėtų, TSRS ryšiai su Kinija būtų žymiai glaudesni.

"New York Times" politinis

mentui susirinkus, veikiausiai, bus griebtasi naujų rinkimų.

Na, ir gerai. Tegu įvyksta nauji rinkimai. Vis vien dabar mūsų ponai nieko gero nepadarė. Tik barasi ir pinigus eikvoja.

Z. Janauskas

rašytojas James Reston sako, pirminės TSRS vyriausybėje ir Kinijoje branduolinės bombos išsprogdinimas padarė gero supurtymu JAV. Rinkiminėje kampanijoje per daug nesąmonių prikalbėta; per daug bėdų kaltinimų. Pačios svarbiausios problemos buvo padėtos į šalį.

Po šio sukrėtimo, jis mano, bus kitaip.

— V. Andrusis

Svarbūs įvykiai

Permainos Tarybų Sąjungos vyriausybėje, Kinijos išbandymas branduolinės bombos ir Anglijos Darbo partijos laimėjimas rinkimų gerokai supurtė pasaulį. Milijonai žmonių stotasi klausimą: kas toliau?

Nors Kinija dar negali svaidyti branduolinių bombų ir tuojautinio pavojaus nėra, bet sugebėjimas pasigaminti branduolinius ginklus rodo aplamai Kinijos skubų progresą.

Spėjama, jog už penkerių metų ji turės apie 800 milijonų gyventojų ir jau galės svaidyti branduolines bombas. Tad, ji bus labai galinga.

Gerai reiškiniai yra šie:

Kinijos vyriausybė skelbia ji nebus pirmoji naudoti branduolinių ginklų, jei kiti to nedarys.

Tarybų Sąjungos ambasadorius Vašingtone informavo prezidentą Johnsoną, kad TSRS santykiai su JAV bus gerinami ir Chruščiovui pasitraukus ar jį pašalinus iš premjero vietos.

Galima tikėtis ir Kinijos politikos keitimo, nes Chruščiovui nesant TSRS valdžios galviny kinams bus lengviau teisinti savo pasitraukimą iš karings politikos. O paskelbimas, kad Kinija nebus pirmoji naudoti branduolinius ginklus, rodo jos traukimąsi nuo ginklo būdu plėsti socialistinę idėją.

TSRS Komunistų partijos

laikraštis "Pravda" sako, premjeras Chruščiovas vėlesniu laiku buvo linkęs prie per daug naujų skėmų, perskubių išvadų ir neapdairių nuosprendžių, kas nesiderino su tikrove.

Jaunesni žmonės gal vengs to ir dar geriau ves TSRS užsienio politiką.

Kinijos branduolinės bombos išbandymas, sakoma, baigina Indiją ir Japoniją. Indijos atominės komisijos galva Dr. Homi Bhabha sako, Indija galėtų pasigaminti branduolinę bombą ne vėliau 18 mėnesių, bet jis abejoja, ar Indija sieksis to.

Kinijai tas buvo reikalinga parodyti, kad ji greit progresuoja, kad ji greit bus galinga, kad didžiosios valstybės turi su ja skaitytis. Indijos geri santykiai su TSRS ir JAV ne spiria tokiam pasirodymui. O branduolinių ginklų gamyba ir priemonės jas svaidyti labai brangiai atsieina.

Kinijos šis atsekimas pakels jos prestižą Azijoje. Japonija ir Indija bijo blogo poveikio iš to.

— V. Bajoras

Kairo konferencijos žodis

Praėjusį savaitgalį į Egipto sostinę buvo suvykę t. v. neutralių šalių atstovų konferencija. "The New York Times" taip apibūdina jos sudėtį: konferencijoje dalyvavo trys karaliai, penki karalaičiai, devyniolika prezidentų, devyni premjerai ir kitokie atstovai, reprezentuoją 57 šalis.

Konferencija svarstė pasaulinės taikos išlaikymo problemą. Norint taiką išlaikyti, reikia gerinti tarptautinius santykius — ekonominius ir politinius — tarp valstybių, tarė konferencija. Ir įdomiausia tai, kad priimtoje rezolucijoje konferencija reikalavo, kad Jungt. Amerikos Valstijos nuimtų embargą nuo Kubos, kad pradėtų su Kuba derybas ne tik dėl diplomatinių ir ekonominių ryšių atsteigimo tarp šių abiejų valstybių, bet kad pradėtų derybas ir dėl JAV militarinės bazės Kuboje (Guantanamo) panaikinimo.

Konferencija pasisakė už tai, kad būtų sušaukta kita konferencija į Ženevą Indokinijos klausimams išspręsti. Karą Vietname, sakė konferencija, reikia baigti taikiu būdu.

Mūsų nuomone, tai labai svarbi deklaracija — siūlymas. Būtų pageidautina, kad tie siūlymai juo greitesniu laiku būtų išspręsti, nes tai sumažintų pasaulinio karo pavojų.

— Lalsvė

Kalnas ir Mahometas

Yra legenda, kad islamo religijos įkūrėjas, dievo Alah'o pranašas Mahometas kartą norėjęs padaryti stebuklą, panašiai kaip krikščionių religijos įkūrėjas Jėzus.

Iš atstu pažiūrėjęs į aukštą kalną, paliepė jam prisiartinti prie pranašo Mahometo. Kalnas — nei krust. Tada pranašas taręs:

ŠYPSENOS

Pabandyk paimti iš jo

"Žmogus su 10 milijonų dolerių nėra linksmesnis už tą, kuris neturi pinigų", pabandė sykį raminti klebonas savo parapijoną, besiskundžiantį vargais.

"Pabandyk atimti iš jo tuos milijonus, tada pamatysi, kiek jis pralinksmės", atsakė parapijonas.

Nebuvo išėities

"Tai jūs jau vaikščiojate?" nustebė gydytojas sutikęs savo pacientą.

"Nebuvo kitos išėities. Kai gavau jūsų sąskaitą, buvau priverstas parduoti savo automobilį".

Per ilgas šventimas

Mergina pasakojo kitai raštinės merginai apie savo patyrimą.

"Aš atsisakiau tekėti už Džimio penki mėnesiai atgal, tai jis tebegurkšnoja saliuose ir šiandien".

"Mano supratimu, tai jau per ilgas šventimas šio įvykio", atsakė draugė.

"Jei kalnas atsisako eiti prie Mahometo, tai Mahometas nu eis prie kalno".

Mahometo istoriją prisiminti, kai anądien perskaičiau stambia antrašte marijonų "Draugo" pirmame puslapyje: "Apreiškimas — prie žmogaus artėjančio dievo istorija".

Atseit, jei žmogus atsisako eiti pas krikščionių dievą, tai dievas ateis pas žmogų.

Taip esą nuspresta Vatikane, visuotiname katalikų bažnyčios "tėvų" susirinkime.

Pasikartos istorija Mahometo ir nepaklusnaus kalno.

— L. Jonikas

PRISIMENANT DVIEJŲ DATŲ ISTORIJĄ

(Atkelta nuo 4 pusl.)

lio 10 d., — sudarė mūsų tautai visas sąlygas susicementuoti, išaugti, susitelkti.

Tokie tautiečiai, kurie nesijaudintų, jei lietuvių tauta ir jos žemės būtų, kaip ilgus metus buvo, suskaldytos į kelias dalis, dėl dabartinės padėties gali aimanuoti ir ieškoti danguje skylės. Tuo tarpu mums — tautai, gyvenančiai vieningoje Lietuvoje, kaip tik dabar yra visos sąlygos klestėti kultūriškai, ekonomiškai ir kitais atžvilgiais.

Ryšium su spalio 10 dienos jubiliejumi pasidalijau savo mintimis dėl Vilniaus likimo. Pamėginkite ir jūs, brangūs tautiečiai, kurie dar tikite "va-duotojams", apie tai ramiai pagalvoti, turėdami prieš akis ne dvarą ar stambų ūkį, ne fabriką ar įmonę, ne ponų valdžią, bet savąją tautą.

R. Mackonis

Montrealo žinios

LB VAJAUS MITINGAS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet, artinasi mūsų didžioji darbimė — mūsų svaitraščio **LIAUDIES BALSŲ** vėjus, kuris prasidės su pradžia lapkričio mėnesio. Mes Montrealo ir apylinkės ribose, be abejo, stengsimės, kaip ir praityje, praveisti vėjų kuo sėkmingiausiai. Bet tą galėsime padaryti tik tuomet, jei būsime atitinkamai pasiruošę. Todėl K. L. Literatūros Draugijos Montrealo kuopa šaukia **LB vėjus atidarymo mitingą.**

Mitingas įvyks sekmadienį, lapkričio - November 1 d., 1:30 val. p. p., Moose Hall svetainėje, 3485-A Park Ave.

Kviečiame Montrealo ir apylinkės lietuvius, Literatūros Draugijos narius, **LB** skaitytojus, rėmėjus ir simpatikus kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

VALDYBA

Dar Žodis Aple Vėjų

LIAUDIES BALSŲ vėjus jau čia pat. Jo skaitytojams ir bendradarbiams vėjus procedūra, reikšmė ir svarba iš praityties ilgų metų patyrimo irgi jau gerai žinoma ir apie tai mažai ką čia būtų galima pridėti.

Ką korespondentas norėtų pažymėti ir kartu paraginti, atsikreipti ir paprašyti mielus **LB** skaitytojus, rėmėjus ir simpatikus Montrealo ir apylinkės ribose, tai suteikti pilniausią, su ilgų jūsų išgalės, kooperaciją

sėkmingam vėjus pravedimui. O jūs tą galite padaryti labai paprastai ir lengvai. Atsižvelgiant į tai, kad dabar Montrealo lietuvių labai išsiskirstę ir vėjininkams nelengva visus skaitytojus pasiekti dėl atnaujinimo prenumeratų, paprašymui aukų, todėl patys pasistenkite atnaujinti savo prenumeratą, įteikti auką, pasiūsdami tiesioginiai Liaudies Balsui, arba priduoant bile progai pasitaikius čia vietoje vėjininkams. Iš anksto ačiū už kooperaciją.

Buvo Europoje

Teko sužinoti, kad neseniai Diana Doveikytė savo atostogas praleisti buvo orlaiviu nuskridusi į Europą, puikiai praleidusi laiką Anglijoje ir grįžo atgal į namus labai patenkinta kelione ir atostogomis.

Mūsų Ligoniai

Jau kuris laikas nesijaušęs gerai, Juozas Čičinskas dabar paguldytas Royal Victoria ligoninėje. Šiuos žodžius rašant tikroji ligos priežastis dar nėra žinoma. Manoma veikiausiai reikės daryti viduriuose operaciją.

Olga Joneliūnienė ištikta nelaimės gatvėje. Einant į darbą buvo užgauta automobilias ir sunkiai sužeista. Tačiau, jos laimei, padarius tyrimą Maissonneuve ligoninėje, pasirodė, kaulai niekur nėra sulaužyti. Gydosi namuose.

Alytaus rajono "Volungės" kolūkio paukščių augintojai gali pasididžiuoti stambia ančių ferma, iš kurios jie gauna didelį pelną.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Vėjus veikla jau prasideda. Vėjininkai rikiuojasi lenktynėms už pasekmingesnį vėjus pravedimą. Pavieniai rėmėjai gražiai atsiliepa. Laike praitytos savaitės eilė draugų ir draugių gražiai atsiliepė ir tikimasi, kad tie atsiliepimai gerės.

Tony Kajokas, Montreal, atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir prisiuntė \$11.50 aukų.

P. Bepirštis, Toronto, pridavė \$5.00.

Jau senokai serga M. Kavaliauskienė. Ligonė randasi Royal Victoria ligoninėje.

Mirė

Spalio 22 d. mirė Antanina Tautkuvienė (Patašūtė), sulaukusi 80 m. amžiaus. Paliko nuliūdime vieną dukterį ir du sūnus. Iš Lietuvos paėjo Kau-no apylinkės, Žemosios Panemunės, Kašėtų km. į Kanadą atvykusi prieš pirmą pasaulinį karą.

KANADIEČIAI JAU NEISSIPIRKS IŠ JAV

EDMONTON. — Howard Graham, Toronto Stock Exchange prezidentas, sako, kad kanadiečiai niekad negalės išpirkti savo turtų iš amerikiečių.

Užsienio investimentai pasiekę 64 procentus visos Kanados produkcijos.

Svetimšaliai investavę ne į mortgijus ar bonus, o tiesiog į šėrus, tad Kanados įmonės ir

kiti turtai yra jų nuosavybė. Vė atnaujintų prenumeratų ir nuo M. Subačiaus \$1.00 aukų.

J. V. Raskevičius, Rockford, Ill., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo S. Šalčio \$3.50 aukų.

A. Semijonas, Lasalle, Que., reikšdamas viešą padėką, paaukojo \$5.00.

J. Kairys, Toronto, atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo \$1.50.

J. Brazdžius, Sudbury, Ont., prisiuntė padėką paskelbti ir nuo B. E. Worrych \$5.00 aukų.

A. M. Toronto, vėjus pradžiai pridavė \$1.00 aukų.

Svečias iš provincijos lankėsi **LB** raštinėje, atsinaujino prenumeratą sau, broliui ir užsienį ir paaukojo **LB** paramai \$25.00.

S. Karvelis, Forest, Ont., lankėsi **LB** raštinėje, atsinaujino prenumeratą sau ir dvi į Lietuvą ir žadėjo atvykti į **LB** metinį rengimą.

Ch. Endriukaitis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo P. Morkevičiaus \$1.00 aukų.

A. Ylienė, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo E. Urbonaitės \$1.00 aukų.

M. Paužienė ir M. Berškienė, Toronto, atnaujino po prenumeratą į Lietuvą.

T. Rimdžius, Toronto, pridavė kelias atnaujintas prenumeratas, kurių tarpe dvi J. Mingių atnaujintas į Lietuvą.

A. Draveckis, Lewinston, Me., prisiuntė \$1.00 aukų.

A. Lapata, Toronto, reikšdamas viešą padėką paaukojo \$1. Velionės Rosalijos Strelciū-

Oficialūs Pranešimai Apie N. Chruščiove Atleidimą iš Pareigų

Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Centro Komitetas savo pranešime sako:

"Š. m. spalio 14 dieną įvyko TSKP Centro Komiteto Plenumas.

"TSKP CK Plenumas patenkino drg. N. Chruščiove prašymą atleisti jį iš TSKP CK Pirmojo sekretoriaus, TSKP CK Prezidiumo nario ir TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko pareigų dėl senyvo amžiaus ir pablogėjus sveikatai.

"TSKP CK Plenumas išrinko TSKP CK Pirmuoju sekretorium drg. L. Brežnevą".

Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas savo įsake sako:

"Paskirti drg. Aleksejų Kosyginą TSRS Ministrų Tarybos pirmininku, atleisus jį iš TSRS Ministrų Tarybos pirmininko pirmojo pavaduotojo pareigų".

"Patenkinti drg. Nikitos Chruščiove prašymą atleisti jį iš TSRS Ministrų Tarybų pirmininko pareigų dėl senyvo amžiaus ir pablogėjus sveikatai".

Po šiais įsakais pasirašo A. Mikojanas, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas, ir M. Georgadžė, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sekretorius.

nas apiekūnai, Pittsburgh, Pa., prisiuntė sulyg testamentu velionės paskirtus (po takų atskaitymo) \$170.00 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

Stella Zastar, Greenfield Park, Que., \$10.00;

G. Palaitis, Toronto, \$16.00; P. Barunas, Toronto, \$3.00;

P. Krisiunas, Toronto, \$4.00; J. Žilinskas, Winnipeg, \$1.00;

J. Yatulis, Welland, Ont., \$3; M. Alenskienė, Weston, Ont., \$3.00;

J. K. Terza, Ida, Mich., \$2.50.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Nikelio Pagarbai

Sudburyje, 17 akierių Centennial Numismatic parke, pastatytas paminklas nikeliiui. Tai 50 pėdų diametre nerūdijančio plieno nikelis (penktukas) atžymėjimui 200 metų sukakties, kaip nikelis buvo pradėtas naudoti komerciniai.

Jis stovi ant 8 pėdų akmeninės bazės uolėtoji lygumoje. Naktimis paminklas apšviestas ir gali būti matomas iš kelių mylių atstumo.

Kitais metais bus pastatytas paminklas Kennedžio atminčiai išleistų 50 centų kopija. Su laiku nikelis turės visą eilę "draugų".

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnumu pranešame, kad **PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS IR VAISTŲ** bei kitų dalykų persiuntimą **Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas**

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

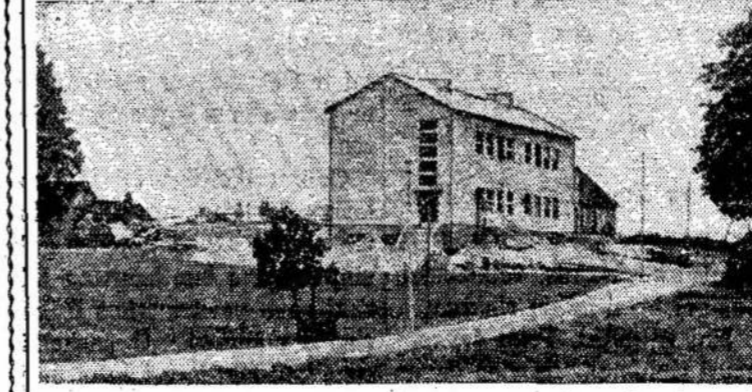
WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montrealo. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:
A. Keršys, P. Petralis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Lazdijų rajono Vainiūnų aštuonmetė mokykla dar tik statoma. Bet praėjus mėnuo - kitas ir čia nuaidės pirmasis skambutis, kviečiantis kolūkiečių vaikus į pamokas.

Neto

(Tas)

Prisiminusi išinė, paskui vėl išinė, kol užmigo.

Rytą atsikėlė g — Mamuse, aš pas Mirą, — pu giusi ir pasipuošė. Jai norėjosi savo džiaugsmą lieti.

— Ne pas Mh čia eisi! — parei Dieve, mania Petravičienė nyčia tempia, o

Padarė ilgą m suminkštėjo.

— Na, eik, ja nori. Bet žūrėk turėsi išpažinties nau, kad Kaune gi.

— Kaip tik užpraicitą sekma

Mira — plonut didžiulėm, juodo nom akim baltan me veide, su did juoda kasa — p nančią Ireną, it k priešais. Nusijuo artyn puldamos, na kitai:

— Irute!
— Mira!
Pasibučiavo.

— A-a!
— M-m!

Vėl nusijuokė muėjo į vidų.

— Na, parody ją suknelę, — v Irena. — sako medžiaga.

Mira tuoj atn griebė, pačiupinė — Dievuliau

Na, užsivilk, užs rėsim.

Ši užsivilk. Dievuliau — k do. — Marlena l ar aš į ją įlščiau

Mira nusivilk Irena. Užsivilk, veidrodi!

— Tikrai aš tave! Prašysiu ir man tokią pat

Apžiūrėjusi s žūrėti paltui m taip pat "labai g niška", paskui nuotraukas, "lalėjusias" — Iren

jai vieną užrašy susėdo tęsti Ka nebaigtų šneku galėjo baigti).

rejos užsiminti Bet žiūri — M

senos nebėr, sėdi sėgta, susimasė

— Kas tau, l pasidarei kažkok Mira dar band

J. PAUKSTELIS

Netekėk Saulele!

Apsakymas

(Tąsa)

Prisiminusi iš naujo prisiminė, paskui vėl iš naujo. Ir taip, kol užmigo.

Rytą atsikėlė guvi, linksma. — Mamuse, aš eisiu truputi pas Mirą, — pusryčių pavalgysiu ir pasipuošusi, tarė motinai. Jai norėjosi besiveržiantį savo džiaugsmą kam nors išlieti.

— Ne pas Mirą, o į bažnyčią eisi! — pareiškė motina.

— Dieve, mamuse, Kaune ponija Petravicienė kasdien į bažnyčią tempia, o dabar tu!

Padarė ilgą miną, motina ir suminkštėjo.

— Na, eik, jau eik, jei taip nori. Bet žiūrėk man — rytoj turėsi išpažinties prieti. Aš žinau, kad Kaune tu neprisirėngi.

— Kaip tik prisirengiu — užpraieitą sekmadienį buvau.

Mira — plonutė kaip smilga, didžiulėm, juodom, kiek liūdnom akim baltame taisyklingame veide, su didžiule, taip pat juoda kasa — pamačiusi ateinančią Ireną, it kulka išlėkė jai priešais. Nusijuokė viena kitai, artyn puldamos, šūktelėjo viena kitai:

— Irute!

— Mira!

Pasibučiavo.

— A-a!

— M-m!

Vėl nusijuokė ir susikibusios nuėjo į vidų.

— Na, parodyk tą savo naują suknelę, — vos įėjusi, tarė Irena. — sako — labai graži medžiaga.

Mira tuoj atnešė. Ireną nugriebė, pačiupinėjo.

— Dievuliau — gražumas! Na, užsivilk, užsivilk — pažiūrėsim.

Ši užsivilko. Irena vėl: — dievuliau — kaip iš Holivudo... Marlina Ditrich! Kažin ar aš į ją įlįščiau?

Mira nusivilko, čiupo vilktis Irenai. Užsivilko, pasisuko prieš veidrodį.

— Tikrai aš ne storesnė už tave! Prašysiu mamusę, kad ir man tokia pat nupirktų.

Apžiūrėjusi suknelę, čiupo žiūrėti paltui medžiagą, kuri taip pat "labai graži — moderniška", paskui žiūrėjo naujas nuotraukas, "labai gražiai išėjusias" — Irena pareikalavo jai vieną užrašyti, — paskui susėdo tęsti Kaune pradėtų ir nebaigtų šnekų (jų niekad negalėjo baigti). Čia Irenai norėjosi užsiminti apie Valentą.

Bet žiūri — Miros veide šypsenos nebėr, sėdi kažkokia prisilęgta, susimąsčiusi.

— Kas tau, Mira? Staiga pasidarei kažkokia...

Mira dar bandė spausiti šyp-

seną, parodyti, kad jai nieko, bet nebeperodė. Paskui ji pasipasakojo: šianakt ji ir tėvai beveik nemiegoję. Irutė, tur būt, nežinanti, kas darosi Vokietijoje. Ne tik Vokietijoje, bet ir Austrijoje, ir Čekoslovakijoje, visur. Kur tik Hitleris koją ikėlęs, kur fasistai — ten žydams nebėra gyvenimo. Sumiminėja, į lagerius veža, žudo, likusius į getus suvaro. Bet blogiausia, kad ir Lietuvoj jau pradedama akcija. Vienur žydams langus, vitrinas išdaužė, kitur viešai tyčiojasi, užgaulioja, o Pasraujo gimnazistai — nacionalistai — žydus iš klasės išmetė ir dar primušė. Net direktorius norėjęs į tai žiūrėti pro pirštus, — tik kai mokytėjai pakėlė triukšmą, direktorius ėmėsi "dalyką tirti".

— Bet kuo mes kalti? — siaubė Mira, — mes juk nieko blogo nedarome. Juk mes čia gimėme ir augome, — kam dabar mus persekioja?

— Aš nežinau, — palaukusi tarė, — bet, man rodos, užėina kažkas negero, kad... mums, žydams, tur būt, jau galas. Kartais taip baisu! Kaune, kai dirbi, mokais, taip nebaisu, bet čia...

Irena ramino ir šiaip, ir taip — kad Lietuvoj tik pavieniai atsitikimai, kad ir kitur dar ne taip blogai; praeisianti toji banga, ir visa nusiraminsia.

Miros nuotaika nepasitaisė. Kaip gera būtų, kad pasaulyj nebūtų nei hitlerių, nei musolinų, nei kitokių diktatorių, kad žmonės galėtų ramiai sau gyventi!

Ir sutemo Mira it naktis — ir veidas, ir akys; net ir kasa, stora, ilga, tarsi labiau patamsėjo.

Irena pamatė, kad to, kas dabar jai ant širdies, negalės Mirai pasakyti — ne tam jos nuotaika.

Antrą sekminių dieną, pabuvusi per sumą su motina bažnyčioje, ji vėl nuėjo pas Mirą. — Žinai, einam pasivaikščioti — gražybė gamtos!

Juodvi nuėjo prie upės, toli už miesto, kur retai kas teneina. Nusirengė, išsitiesė ant pievelės — abiem svarbu įdegti. Bet Irena žiūri, kad ir šandien Miros akys lyg kokių dumelių paėjusios, graudžios.

— Einam maudytis, — pakilusi tarė ji.

— Bet ar nepersišaldysim? — Nepersišaldysime, per sekmines jau galima.

Abi puškavosi, murdėsi. Mira ir pralinksėjo: vandeniui taškėsi, juokėsi, kikenė. Išėjusios iš vandens, vėl išsitiesė prieš saulę. Vėjūktis pūksnoja, kutena abiem kūnus — upėj krykščia antys, kažkur toli gy-

voja pempės. Irenai rodosi, kad dabar kaip tik gali paliesti "Valento temą". Ir pradėjo: — Sakyk, Mira, koks tavo idealas?

(Apie "ideala" jos nebe kartą jau kalbėjusios.)

— Kaip tai?

— Na, kuo tu norėtum būti?

— Aš tau juk sakiau. Aš norėčiau būti pianiste, pavažinėti po pasaulį, o paskui... Na-a, paskui ištekėti. O tu?

— Aš? — pradėjo Irena kaip ir nedrąsiai. — Mano, žinai, dabar tokia nuotaika, kad viskas tiesiog aukštyn kojom virsta. Aš norėčiau turėti ūkį, ištekėti už dailaus kaimiečio, žinoma, agronomo, ir ūkininkauti.

— Tai tau jokios bėdos nėra. Tu ūkį jau turi. Tik reikia išmilyti dailų agronomą.

— Rimtai — dabar kitokio idealo aš neįsivaizduoju. Turėti gražų ūkį, ne per didelį, kur ant upės kranto ir gyventi, ūkininkauti. Kaip būtų puiku! Rodos — aš nebijočiau jokio darbo. Juk ar neįdomu, pavyzdžiui, duoną kepti arba pusryčius vyrui išvirti? Skanūs pusryčiai, su visokiais prieskoniais, kad jis valgytų ir būtų patenkintas... Paukščius auginčiau. Ne, paukščių neauginčiau, — staugta pasitaisė. — Nemažonu auginti tam, kad paskui papiautum. Užsiveisčiau didelį gėlyną, šiltadaržį, visokių retų gėlių...

— Bet gal tavo vyrui labiau patiktų paukštiena, o ne gėlės? Abi nusijuokė.

— Ne! Žinai, mano vyras, kaip gamtininkas, laukų žmogus, taip pat mėgtų gėles. Įsivaizduok aukštą šviesų mėlyną. Tokie mėgsta gėles, todėl, kad jie patys kaip gėlės.

Mira vaizdavosi. Vaizdavosi ir Irena, bet nepasakė, kad tas vaizduojamasis yra Valentas; atsiduso ir kalbėjo toliau: — Žinoma, ūkio darbuose mes visai nenugrimztume. Mes turėtume didelę biblioteką, vakarais skaitytume, prie židinio atsisdėję. Be to, mano vyras labai mėgtų muziką.

— O ar jums, pradėjęs rėkti, jūsų vaikas netrukdytų? Žinoma, toks pat gražus — visai panašus į tėvą.

— Ai Mirka, ką tu?! — nutraukė ir nusikikeno. — Tu traūk su proza! — Paskui, neva surimtėjusi, tarė: — Dar sakai — norinti būti garsi pianistė! Iš viso — gal mes neturėsime vaikų.

— Sakai — gėles auginsite. — Ir vėl, Mirka, tu!

Bet staiga Irena nusigando: — Vajėzau — jau trys! Mamusė tikriausiai manęs ieško!

— Ir mano mama, tur būt, jau barsai!

Trečią dieną jos nuvažiavo į Margevičių ūkį — Kervesius. Čia vaikščiojo pagal rugius, paskui po plevą braidė, skynė žiedus ir lietė ne tokias rimtas temas. Pavyzdžiui: — Tu jo nepažįsti?

— Ne.

— Kaip tu jo nepažįsti? Labai įdomus! Tik žinai — šoka prastai. (Mokėjimas šokti joms

labai daug reikė.)

Arba: — Žinai, būtų visai nieko sau. Tik didelis flegmatikas. Toks: tia-tia! — parodė, lūpą patempusi.

Paėjusios susėdo ant griovio krašto: Mira žiūri melancholiškai į padūmavusias tolumas.

— Žinai, Irute, ką aš galvoju?

— Ką?

— Kai mudvi ištekėsime, kasmet aplankysime viena kitą.

— Būtinai.

— Žinoma, su vyrais.

— Žinoma! Kaip tai bus įdomu! O paskui, kai katra numirsim — juk vis tiek viena anksčiau mirsim — nuvažiuosime į laidotuves.

— A-ai, nekalkėk taip baisiai! — užprotestavo Mira. — Mes nemirsim! Mes gyvensime ir gyvensime...

Abi susimąstė. Dvare vežė mėšlą. Vežimai poriniai, sunkūs, vienas po kito braškėdami slinko į lauką. Bernai vienmarškiniai kabliais vertė iš vežimų, trys merginos rankomis jį kratė. (Pono buvo įsakyta kratyti rankomis — mėšlas lygiau išsikratas.) Nuo tos pusės it dūmas kilo nosį plėšiantys amoniako garai.

— Kaip sunkiai tie žmonės dirba! — gūžčiojo pečiais Mira.

— Baisiai sunkiai!

— O mes sėdime dykos ir sapoliojame kažkokius niekus.

Tuo tarpu — griausmingas vyro balsas. Mira krūptelėjo.

— Kas čia?

— Nagi mūsų ūkvedys — Jurgis... ant to vargšo — kurčio Dominykėlio rėkia. Ant visų jis rėkia, bet Dominykėlį tiesiog stumdo, uja kaip ne žmogų. Aš nesuprantu, kam tėtė ir laiko tokį beširdį!

Popietėje abi sugrįžo į miestą, o kitą dieną su pilnais, visko prikrautais lagaminais išvažiavo į Kauną.

— Gėlių Gatvė 3

leido visas santaupas, bet kurį, kaip siuvėjas tikino, labai graži... tamsiai mėlyna su balzganais ruožiuokais. Tą pat patvirtino ir Osienė kirktelėdama.

— Mm — guli kaip nulietas... su tokiu kostiumu ir panelės pašokdinti bus nesarmata!

"O ko čia jam nenuėiti? — staiga tarė sau. — Prašė. Jei būtų neprašiusi!" — Ir sujudo rengtis. O rengiantis tarytum dar nuoširdžiau skambėjo jos žodžiai: "Būtinai užėik... Gėlių gatvė 3!" Ir sau primygtinai tikino, kad juk negalima kitą pasielgti, kad... tiesiog būt negražu iš jos pusės, kad...

Irena beveik nuo pirmos sugrįžimo dienos pradėjo jo laukti. O nesulaukusi pikta, suirzusi kalbėjo: "Žinoma, neateis! Kur jis tau ateis! Kas kad tada atsiveikinant buvo toks. O gal jis jau simpatiją turi, jei iš pradžių laikėsi taip..."

Kalbėjo ir kiekvieną vakarą jo laukė — niekur iš namų nėjo, dačiau apsirengusi, žvilgčiojo į veidrodį, čia į langą, čia klausėsi, ar neskambtelės durų skambutis. "Neateis! Kur jis tau ateis!"

Kartą, kai, tą patį sau kaldama — "neateis — kur jis ateis!" sėdėjo prie lango, suskambėjo durų skambutis. Ji krūptelėjo ir išbėgo įleisti: ne jis! Kur čia bus jis! Jis gal simpatiją! — Bet atidaro duris — jis.

— Prašom, prašom! — tai tarė taip skambiai ir pratęsdama, kad net Petravicienė virtuvėj išgirdo ir, liovusi plauti indus, išbėgo į prieangį.

— Čia mano šeimnininkė ponija Petravicienė, — tarė Irena, dar pati su juo nepasisveikinusi.

Petravicienė padarė malonią miną ir padavė baltą putnią ranką; net buvo bekelianti aukštyn, kad pabučiuoti; šis tik spustelėjo ją ir paleido.

Atsisėdo, koją ant kojos užsimetė, krutina. Bet žvilgtelėjo į ją — tokia švelni, blakstienos ilgos, tamsios, taip gražiai mirkčioja — ir nustojo krutinti. Pagalvojo, kad, rodos, netinka prie merginos ir koją ant kojos užsimetus sėdėti, ir rankas į kišenės susikišti. Nežymiai nukėlė koją nuo kojos ištraukė rankas iš kišenių. Tik nežino, kur jas dėti. Jos tokios šurkščios, didelės ir dar cemento nugrauztos. Bet ko čia jam per daug varžytis? Negi koks ponaitis. Atsirėmė į kėdės nugarą, plaukus susivertė.

— Atvežiau linkėjimus, — tarė.

— Linkėjimus? Tur būt, nuo Rožytės.

— Oi, ne, neatspėsi, — nuo Liudvės.

— Nuo Liudvės!

— Aš buvau pas ją. Ji labai serga, džiova. Galima sakyti, jau miršta.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 1 d., 2 val. po pietų, savo salėj, 160 Claremont St.

Visi nariai kviečiami ir raginami atsilankyti, apsimokėti nariusius mokesčius, kurie dar nėra apsimokėję.

T. Rimdžius
Kuopos sekr.

Moteryų dėmesiai

Toronto Lietuvių Moterų Klubo narių susirinkimas įvyks šį sekmadienį, tuojau po sūninės susirinkimo.

Visos klubo narės ir bendrai visos lietuvės moterys maloniai kviečiamos atsilankyti. Turime daug reikalų, kuriais reikia pasitarti.

Klubų valdyba

Filmo rodymas

Kanados Moterų Kongreso Toronto skyrius turės savo rudeninį arbatėlės susijimą sekmadienį, lapkričio 1 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių salėj, 160 Claremont St.

Bus rodomas filmas "Salt of the Earth" (Žemės druska). Tai iš moterų veikimo kasyklų miestelyje Meksikoje.

Visi prašomi nepasivėluoti, kad pamatyti filmo pradžią.

M. Rouble,
Sekretorė

WASHINGTON. — Jungtinės Valstijos išsprogdo po žemės dar vieną atominę bombą.

Torontiečių Kronika

Gavo liūdną žinią

Praeitą savaitę Elz. Laurusevičienė gavo pranešimą iš Rytinės Vokietijos, kad ten mirė jos vyresnioji sesuo Ana Plaušienė, kuri keletas metų atgal buvo persikėlusį iš T. Lietuvos pas savo dukterį.

Gili užuojauta E. Laurusevičienei ir velionės artimiesiems.

Mirė A. Grinevičius

Praėjusį šeštadienį mirė A. Grinevičius, senas torontietis. Paliko nuliūdime žmoną, sūnų ir dukterį.

Kai buvo jaunesnis ir sveikata nešlavavo, velionis prigulėjo prie pažangių lietuvių organizacijų, veikė jose ir rėmė materialiai organizacijas ir spaudą.

Lal būna jam lengva Kanados žemė, o žmonai ir vaikams — gili užuojauta.

Gavo dovaną

Ketvirtadienį, spalio 15 dieną, laike mokslo sezono atidarymo ceremonijų Humber Side Collegiate Institute, Betty-Jane Antanavičiūtė, 12 skyriaus studentė, buvo apdovanota "Fred Smale" dovana už atsižymėjimą scholastiniame darbe, aktyvų dalyvavimą ekstra veikloje ir už savo eksperimentus, kuriuos ji parodė mokslinė parodoj Toronte.

Geriausio pasisekimo tolimiesniame darbe!

Sugrįžo iš atostogų

Draugai G. ir R. Palaičiai sugrįžo iš trijų mėnesių atostogų Bermudoj.

Jų duktė Sandra dar tebesvečiuoja Vancouveryje.

Pulkus ballus

Praėjusį šeštadienį Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmą kuopą turėjo pirmą parengimą šį sezoną. Parengimas, reikia pasakyti, buvo labai pasėkmingas. Buvo daug žmonių, šeiminkės visus pavaišino skania vakariene, šeiminkai pagirdė trokštančius, o prie to viso — visi smagiai pasišoko prie gero orkestro.

Buvo keletas ir svečių: P. ir S. Pajuodžiai ir A. Byras iš Londono, J. ir K. Brogai iš Grand Band, draugai Baltuskai ir Karvelis iš Hespeler, A. Petronis, J. Aršauskas, V. Ivanauskas iš Hamiltono. Gal buvo ir daugiau, bet aš tik tiek pastebėjau.

Rep.

Širdinga Padėka

Visiems, kurie lankė mane ligoninėje ir namie, ir už gražias dovanas bei prisijustas atvirutes. Tas mane sutvirtino mano kovoje su liga ir padėjo greičiau pasveikti.

Kaip gera turėti gerų draugų bei draugių. Jūsų atsilankymas ir dovanos primins man jus ilgai ilgai.

A. Lapata

KO POSEDŽIAUJAMA VATIKANE

(Atkelta nuo 2 pusl.)

Trečiosios sesijos darbas tebevyksta. Tačiau jau šiandien visiškai aišku, kad nepasikeitė pagrindinis susirinkimo uždavinys — atsižvelgti į tas didžiules permainas, kurios įvyko pasaulyje per pastaruosius keliasdešimt metų. Naujų valstybių

EM. 8-6575

John's Flooring

Taisome ir Atnaujiname
Grindis
118½ Robinson St.
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

susikūrimas Afrikojė ir Azijoje, jų spartus socialinis ir ekonominis vystymasis, darbininkų klasės augimas ir sąmonėjimas kapitalistiniuose kraštuose mažina katalikų bažnyčios galimybes plėsti savo įtaką arba bent išlaikyti turimas pozicijas. Todėl ji, kad ir gerokai nusilpusi, bet dar pakankamai pajėgi, priversta ieškoti naujų veiklos metodų.

A. Petrauskas

IŠ LĒKTUVO METĖ BOMBŲ ANT NEGRŲ

INDIANOLA, Miss. — Miestelio pakraštyje buvusioje baptistų bažnyčioje vyko negrų ir jų šalininkų susirinkimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 250 žmonių. Susirinkime buvo aptariamoms negrų laisvės.

Susirinkimul įpusėjus iš kažkur atskrido civilis nedidelis lėktuvas ir metė bombą. Laimė, bomba nukrito šale pastato.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

337 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT

Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostojimul.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-3252

Toronto 8, Ont.

Dengiamo naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau.
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po pietų uždaryta
Antradienį, Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, žiedinius žiedus ir kt.

Lilia Flower Shop

622 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuovėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėj, 160 Claremont St.